

w morzu jest kamień. Rozbijesz ten kamień, przyjdiesz tu do nieba i powiesz mi, coś tam widział. I Anioł zrobił tak, jak mu Pan Bóg kazał, wrócił do nieba i powiada: Takiego maleńkiego robaczka widziałem, żem go ledwie dojrzał. A wtedy mu Pan Bóg na to: Widzisz, ja i na dnie w morzu wiem o najmniejszym robaczku, tobym i o tych dzieciach nie zapomniał.

Zapisał *Władysław Semkowicz*.

Nazwiska i przydomki mieszkańców Skawicy.

Wieś Skawica leży nad rzeką tego samego nazwiska, u stóp Babiej Góry, przy drodze prowadzącej z Makowa na Węgry, w powiecie myślenickim. W roku 1900 liczyła 1921 mieszkańców. Oto ich nazwiska i przydomki: Batos Jan: Jąnuś od kowáli (tak nazwany od miejscowości Kowalówka).

Bartanek (Bartunek).

Barzák Wawrzyniec: Wawrzák.

Bednarczyk: Malarczyk.

Bisaga: Halcan (= Halcyn); Halka dziewczyna, kochanka jego.

Borowy; jeden ma przydomek „Baruś“ od krętych włosów, podobnych do wełny barana (na barana wołają zdrobniale „baruś“);

drugi: Bycák, tęgi chłop, jak byk.

Brzana: Piergies.

Buba Micháł: Micháł Bubów albo Walek.

Bubiák.

Capek: jeden Capuś;

2-gi, któremu na imię Micháł: Michalica albo „tfórz“ (pogardliwa nazwa od zwierzęcia tchórze);

trzeci (Jan): Jąndzia albo: Jąnek z góry, albo: papok cyrwony (rumiany na twarzy);

czwarty: Maciosek, wójt uod drogi;

piąty: sołtys, uod Francáka.

Ceremuga.

Chowany: 1-szy: Plascák; 2-gi: Skolocan chłop.

Carnota: Sumera.

Cárny; jeden: Majcherek, 2-gi: stary wójt; 3-ci (Szymon); kwak (= karpień, albo Sámun (= Szymon) uod Cárnego; czwarty: Paweł uod Cárnego; 5-ty: Chudziásek.

Dańcák: Dajcák.

Dyrc; jeden: Stec; 2-gi: Skuta; 3-ci: Wojtusiák; 4-ty: Talaga, tarlaga; 5-ty: Jniák; 6-ty: Makowiák; 7-my: Kulawiák; 8-my: Pytusiák; 9-ty (Jan): Jasiek Sámusiów albo Sámuš (= Szymuš); 10-ty: Wróbelek; 11-ty: Policka; 12-ty: Barcican Jasiek; 13-ty: Krakowiák; 14-ty: Ruby (= gruby); 15-ty: Kulawy z Pabiski; 16-ty: uod Kanie; 17-ty: Psiá dupa, Marecek, Leśny; 18-ty: Sikońcyk; 19-ty: Sámuš.

Ficek; 1. Herudek; 2. (Michał): Krzeźnicek albo Michałek; 3. któremu na imię Klemens: Klimcátko.

Florcák: Maciek Florek uod Palucha.

Francák: do Gaska (Gasek).

Fuják.

Gasek: Smyrák.

Groń: Do Suwájki t. j. jego matki, bo on był „nabytni“ t. z. urodzony przed ślubem (może to także znaczyć „innego ojca syn“).

Guzik: Chrupyta (t. j. chciwiec), Gura, Kaca, Malej; jego żona „wykrótorka“; jego córka „kusicielka“.

Janiec: Jájcyk.

Kacmarcyk Jan: Jasicek.

Kardaś.

Kasela.

Kawulák: Maćków Michał, chociaż mu na imię Wojciech.

Kocur.

Koprzák.

Kozina (mężczyzna).

Kudziák; jeden: Warcják; 2-gi: Kopiecka; 3-ci (Maciej) Maciek z Krzywalni (Krzywalnia, nazwa Polany).

Lasek.

Leder, Leger, (Niemiec, gajny arcyksiążęcy¹).

Makoś.

Malik: Bołdon.

---

¹) Z niem. Jäger. Tak samo przekręcają ten wyraz w Stalach (powiat tarnobrzeczki). Kto służył wojskowo przy „strzelcach“, mówią o nim tutaj, że był l e g r e m. *Uwaga Redakcyi.*

Małyśa Jan Kanty; jeden: Kantek uod Małyse = z roli Małysowej; przysłowie „u Małyse dziewki łyse“; Marek; 2-gi Brzysków z Suchej Góry; 3-ci Urbaniocan Michál; 4-ty: Kantuś z potoka; 5-ty Urbaniocan Jazuś (Józuś); 6-ty: z Kamieńca, Mrugac; 7-my: Żraty.

Marsálek; jeden Marsálecek; 2-gi: Kasocek; 3-ci: Kade-
lák = chciwy, który pragnie wszystko zabrać; przezwisko: ty
kadeło nienazarty!

Mazur.

Migas; 1. Dominican; 2. uOpál (= czarny, opalony) albo Kasycków Wojtek; 3. Kuba, Kubisko (na imię mu Jakób); 4. Kubajskiego Pietrek; 5. Kulawy.

Miziák: Marąnin (Marynin mąż).

Mikut.

Mosór: uOleś, chociaż jednemu na imię Jan, drugiemu Józef.

Motál: Sidziniák (ze Sidziny).

uOskwarek.

Pacyga; 1. Sąmek Matusów albo Zastępca (bo zastępo-
wał wójta); 2. Błasiów (syn Błażeja); 3-ci: Barancan Pietrek;
4-ty: Niziák; 5-ty: Woják, Kwaselnica; 6-ty: Matus (choć
mu na imię Wojciech); 7-my; Leśny; 8-my: Kuchárz; 9-ty: Ka-
źmirek (na imię mu Józef); 10-ty: Majerz; 11. Malik.

Paják: Zabelak.

Paluch Józef: Futrocków Jazuś: 2-gi Kapuściany.

Pasieka: 1. Cakanek; 2-gi Furgielos.

Peniák: Pániák, doktor.

Piásecny: do Skórki.

Piásek.

Polák: Polácek uod Francáka.

Radwán: Janosik; żona: Janosicka.

Rusin: z Tokarnego (Tokarne albo Tokarniák — nazwa
polany.

Sarlej; jeden: Lemieusek; 2-gi: do Kołodzieja; 3-ci: Ko-
ziniák (syn Koziny).

Scurek; 1. Jánek uod Buby; 2-gi Marąniácon sąn = Ma-
ryniecyn syn (od roli Maryniakowej).

Sender albo Sendrzák.

Sikońcyk: Sikoń.

Skuta.

Smyrąg : Smyrań; Subjekta („ty smyraniu! ty subjekto!“
przezwise obelżywe).

Sobaniak.

Sołek Michał : syn Pawłów, Pawełek.

Spyrka.

Stec.

Stopa; jeden : Burásek ; 2-gi : Knápek.

Surzyn : Surzynek.

Suwáj : Barański.

Safraniec.

Skolnik : Dorciocek.

Surleta.

Toka.

Torba : Nacelnik. Nazywano go „nacelnikiem“, bo był
małego wzrostu; uważał on to za wielką obelgę tak dalece,
iż tych, którzy go tak nazywali, oskarżył przed sądem w Ma-
kowie o obrazę honoru, ku nie małemu rozweseleniu ówczes-
nego „nacelnika“ sądu p. G.

Trzebuniak.

Warta : Maciuś.

Wiecheć : Wieciak.

Wilk.

Wójcik.

Wojtycko ; 1-szy : do Jobka (Jobek) ; 2-gi : Pietrek Woj-
tyków albo Cielusácek ; 3-ci : Walancine (—nej) syn ; 4-ty ; Sąm-
ciaga (na imię mu Szymon) ; Cielusák, cielny, cielna głowa.

Wronka : Borys.

Zajac ; jeden Spytkowniak, drugi : Bięda.

Zajda.

Zemlik (Zemlik) ; 1. Jadrań (— Jadryn, syn Jagi) ; 2-gi :
Wetoń (jakoby nie miał rogów, pogardliwie; „wetoń“ znaczy :
wół bez rogów, „wetula“ krowa bez rogów) ; 3-ci : Kwacek =
karpień, (tutaj nazywają karpie „kwakami“), bo jest niski
a gruby ; 4-ty : Błazek uod Buby ; 5-ty : Stasek uod Buby ; 6-ty
Pancą chłop. Panką nazywano żonę Zemlika, więc stąd Pan-
cąc (Pancyn) sęń (syn), Pancęń chłop.

Zguda : Hadukant (adwokat).

Zurek : Perel.

Zywcák Jan Kanty : Kantuś uod uOrawców. (Jedna polana
nazywa się u Orawcowa, blisko Orawy).

Jeszcze kilka słów o imionach chrzestnych.

Kalendarz Świąteczny, których imiona nosili mieszkańcy Skawiny w tym okresie czasu, z jakiego te zapiski pochodzą, jest bardzo ograniczony, zawiera bowiem tylko 19 imion męskich, a i w tej liczbie są tylko cztery szczególnie uprzywilejowane, pięć znacznie mniej, a resztę zaledwie przez trzech, dwóch lub jednego mieszkańca używane.

I tak na 265 zapisanych mężczyzn było :

- 85 Józefów,
- 45 Wojciechów,
- 41 Janów,
- 25 Michałów,

następnie :

- 13 Klemensów,
- 12 Szymonów,
- 11 Piotrów,
- 7 Maciejów,
- 6 Błażejów,

Natomiast Jakóbów, Wincentych i Stanisławów było zaledwie po trzech ; Franciszków, Jędrzejów, Wawrzyńców po dwóch, a tylko po jednym Antonim, Marcinie, Pawle i Tomaszu.

Spisałem na podstawie informacji, udzielonej mi uprzejmie w r. 1878 przez p. Józefa Florczaka, ówczesnego ucznia gimnazjum wadowickiego, dziś katechetę w szkole wydziałowej w Podgórzu.

Kraków 1906.

W. Kosiński.

Legendy Chrystusowe.

Pod tym tytułem ogłosiła znana poetka szwedzka, laureatka szwedzkiej Akademii, Selma Lagerlöf, ¹⁾ zbiorek legend, od-

---

¹⁾ Selma Lagerlöf. Legendy Chrystusowe. Przekład Wandy Młodnickiej. Lwów. Nakład księgarni polskiej B. Połonieckiego Warszawa E. Wende i Spółka. 1905. str. 227.